

KAMALA HARRIS DAN MORAIN

Pierwsza biografia

Przełożyli:
Dominika Chylińska
Aleksandra Gietka-Ostrowska
Filip Godyń
Mieczysław Godyń

Wydawnictwo Znak
Kraków 2021

Fragment książki

*Dla Claudii,
która jest moim wszystkim*

1. CÓRKA SHYAMALI

Jeśli Kamala Harris komukolwiek zawdzięcza swoje miejsce w historii, to bez wątpienia dwudziestosześcioletniej imigrantce z Indii, która jesienią 1964 roku wydała ją na świat w Kaiser Hospital w Oakland, w Kalifornii. Być może nie był to przypadek, że Kamala urodziła się zaledwie dwa tygodnie przed dniem wyborów prezydenckich i że zdarzyło się to właśnie w Kalifornii. Czas i miejsce okazały się nader korzystne dla dziewczynki, która dojrzewiała w przekonaniu, że postęp społeczny idzie w parze z twardą polityką.

Dziewczynka ta wyrosła na silną, inteligentną, wymagającą, pracowitą kobietę, stając się barwną, osadzoną w wielu kontekstach kulturowych osobą. Kamala Harris niewiele spraw przegapia, a jeszcze mniej zapomina. Ma wiernych stronników, którzy od samego początku należą do jej otoczenia politycznego; zdarza się również, że zraża do siebie ludzi, którzy niegdyś byli jej bliscy jak rodzina. Kiedy kamery są wyłączone, okazuje bliźnim empatię i bezinteresownie świadczy dobro; ale są też tacy, którzy ją dobrze znają i uważają, że jest zimna i wyrachowana. Ta aktywna na scenie politycznej osoba ujawnia niewiele szczegółów ze swojego życia osobistego. Jest typem smakosza – lubi gotować, z jednakową radością jada zarówno w wykwintnych restauracjach, jak i w tanich knajpkach. Kiedy pewnego razu umówiliśmy się na lunch, wybrała mały rodzinny lokal z karaibskim jedzeniem naprzeciw siedziby władz stanowych w Sacramento. Opowiadała wtedy o różnych przyprawach i w przeciwieństwie do mnie – jak sama zauważyła – jadła powoli. Przynajmniej Kamala jest córką swojej matki. Jej bliscy współpracownicy mówią, że nie ma tygodnia, by nie zacytowała jakiejś z życiowych mądrości przekazanych jej przez zmarłą w 2009 roku Shyamalę Gopalan Harris. Publicznie powtarza najczęściej następującą: „Możesz być pierwsza w wielu rzeczach, ale pamiętaj, żebyś nie była ostatnia”. Czasami, w ważnych momentach życiowych, wzrusza się do łez na wspomnienie matki, wyraźnie żałując, że nie ma jej przy sobie.

„Moja matka Shyamala Gopalan Harris była jak żywioł, jak siła natury i stanowiła najgłębsze źródło inspiracji w moim życiu” – napisała Kamala na Instagramie w poście na cześć matki podczas Miesiąca Historii Kobiet w 2020 roku. „Nauczyła mnie i moją siostrę Mayę znaczenia ciężkiej pracy i wpoila w nas wiarę, że potrafimy przeciwstawić się skutecznie złu”.

Shyamala Gopalan miała niewiele ponad metr pięćdziesiąt wzrostu. Była najstarszym z czworga dzieci wysokiego urzędnika państwowego, wywodziła się z rodziny ludzi sukcesu. Pochodziła z narodu, który w 1947 roku, dziewięć lat po jej przyjściu na świat, uzyskał niepodległość od Korony Brytyjskiej. W 1958 roku ukończyła naukę w zakresie gospodarstwa domowego w Lady Irwin College w New Delhi i mając ojcowskie błogosławieństwo, wywędrowała do kalifornijskiego Berkeley w poszukiwaniu wyższego i sensownego wykształcenia. Studiowała dietetykę i endokrynologię, uzyskując stopień doktora, a w późniejszych dziesięcioleciach zdobyła uznanie swoimi badaniami nad rakiem piersi. Jej prace były cytowane ponad 100 razy w czasopismach naukowych, a na swoje badania zebrała nie mniej niż 4,76 miliona dolarów w postaci grantów.

„Moja matka wychowała się w domu, w którym aktywność polityczna i działalność społeczna były czymś naturalnym” – pisała Kamala Harris w wydanej w 2019 roku autobiografii *The Truths We Hold (Prawdy, których się trzymamy)*. „Dzięki obojgu moim dziadkom miała bardzo wyostrzoną świadomość polityczną. Znała historię, wiedziała, co to walka, była świadoma wszelkich nierówności. Urodziła się z zapisanym w duszy poczuciem sprawiedliwości”.

Jesienią 1962 roku Shyamala Gopalan wzięła udział w spotkaniu ciemnoskórych studentów, na którym przemawiał młody Jamajczyk Donald Jasper Harris, pragnący w przyszłości zostać ekonomistą. Wyemigrował w 1961 roku z Jamajki i przybył do Berkeley, tak jak ona w poszukiwaniu wykształcenia. Był trochę radykałem czy też – jak mogliby powiedzieć ekonomiści – „heterodoksem”. Nie podzielał tradycyjnych teorii ekonomicznych, jakie w tamtym czasie preferowano na amerykańskich uniwersytetach. Po latach w wywiadzie dla „New York Timesa” Donald Harris powiedział, że Gopalan, w tradycyjnym sari, podeszła do niego po wykładzie, „zdecydowanie wyróżniając się powierzchownością spośród wszystkich obecnych, zarówno mężczyzn, jak i kobiet”. Oczarowała go. Spotkali się potem i rozmawiali jeszcze kilka razy, „a reszta – podsumował – jest już dziś historią”.

Gopalan i Harris pobrali się w 1963, rok po tym jak Jamajka proklamowała niepodległość. Zapowiedź ich ślubu, zamieszczona w „Kingston Gleaner” 1 listopada 1963 roku, zawierała wzmiankę o tym, że oboje pracują nad swoimi doktoratami. Kamala Devi przysłała na świat w 1964 roku, a jej siostra Maya Lakshmi dwa lata później. Devi w hinduizmie

znaczy „bogini matka”. Lakshmi z kolei to lotosowa bogini bogactwa, piękna i szczęścia. W 2004 roku Shyamala powiedziała dziennikarce z „Los Angeles Times”, że nadała córkom imiona wywodzące się z mitologii indyjskiej, żeby pomóc im zachować tożsamość kulturową. „Kultura, która czci boginie, wydaje silne kobiety”.

Więcej w książce:

<https://www.znak.com.pl/ksiazka/kamala-harris-pierwsza-biografia-morain-dan-186317>